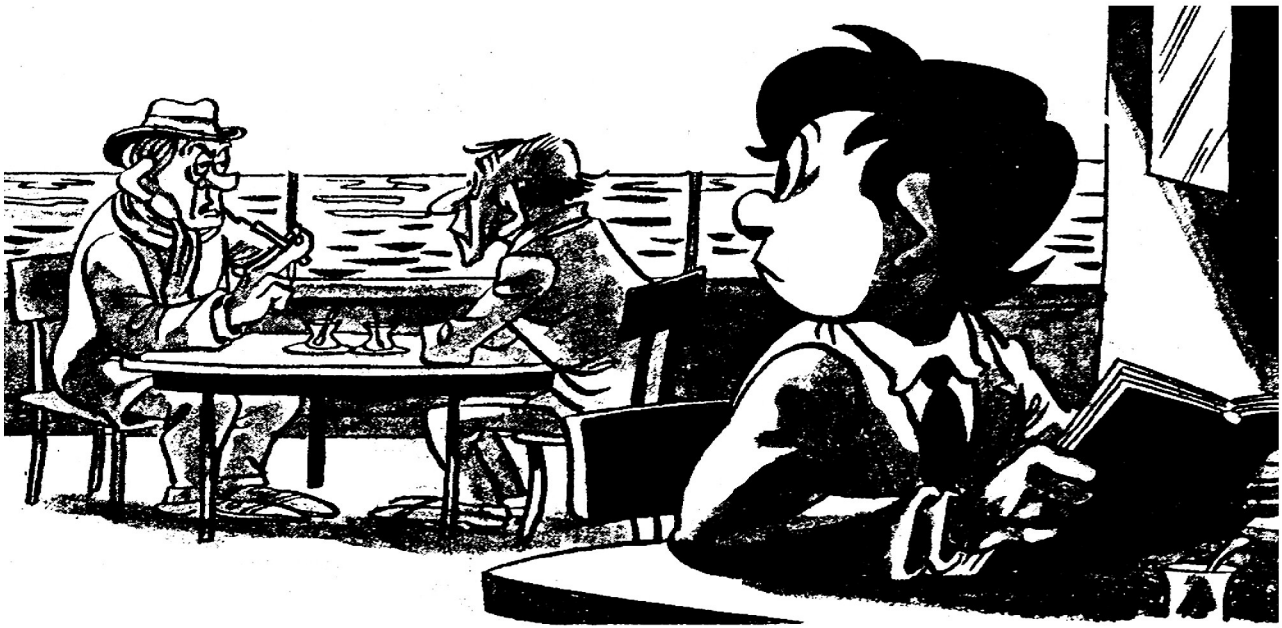
BİR AKIL VEREYİM

AZİZ NESİN

GIRGIR
KENDİ HALİNDE BİR MİZAH DERGİSİDİR

MİM UYKUSUZ

Son vapurla Kadıköy'e dönüyordum. İçi-ki sofrasından kalktığımda gece yarısını geçiyordu. Birbuçuk vapuruna zor yetiş-miştim. Hava oldukça soğuk ama, kanım kızışmış, içeride oturamadım, güverteye çıktım.

Vapurun burnunda bir karaltı var. Sa-raybumu açıklarına gelince, karaltının ay ışığında belli olan kıpırdamalarını hiç beğenmedim. Yarı beline kadar korkuluk-tan aşağı sarkıyor, sonra kendini denize atmaktan cayıp geri çekiliyor. Bir iki... I-ıh, adamın niyeti bozuk. Burna doğru yürüdüm. Beni görünce tahta sıraya otur-du. Yandan baktım. Yüzünü ay ışığında tanıdım. Eskiden bir iki yerde selâmlaştı-ğımız, konuşmuşluğumuz var ya, kim ol-duğunu çıkaramadım.

-Merhaba... dedim.

Ölgün bir sesle,

-Merhaba... dedi.

-Nasılsınız?

Sesi sertleşti:

-Ne o, sen de mi akıl vereceksin?

-Yoo, estağfurullah... dedim.

-Bilirim, bilirim hepinizi, dedi, akıl vermeden duramazsınız.

Yanına oturdum.

-Ne oldu, dedim, bişeye canınız sı-kılmış. Anlatın, açılırsınız.

-Bir cigara ver de anlatayım... dedi

Cigarayı tutan eli titriyordu. Cigara-dan derin derin üst üste birkaç soluk çekti.

-İşsizim, dedi, iki aydır iş arıyorum. Ama sakın akıl vermeye kalkma hasa...

-Hepimiz işsizlik çektik. İşsizlik çek-meyen var mı?

-Yalnız işsizlik olsa iyi... İcra me-murları bugün haczedeceklerdi, bu bir. Üç aydır atlattığım ev sahibi de gelecek-ti, iki. Elektriği kestiler, bu üç. Bir kom-şu kadın, eczaneden ilâç yaptırmam için beş lira vermişti. "İlâcı yarın yapacak-lar" diye parayı yemiştim, bu dört.

-Öyledir, belâlar gelince soycak sop-cak gelir...

-Hepsi belâ değil, iyi şeyler de gel-di. Bir arkadaşım, Kartal'da fabrikası o-lan bir dostuna benim gibi bir mektup yazdı. Mektubu götürünce hemen iş bula-caktım bugün.

-Bu çok iyi...

-Ama Kartal'a gidecek yol param yok-tu, gidemedim. Sonra bu gece bir eve ça-ğırmışlardı beni. Zengin bir kadınla ta-nıştıracaklardı. Kadın beni beğenirse ev-lenecektik. Ama gidemedim ki... Şu hali-me bak, berbere gidip saçımı kestirecek param bile yok. Affedersiniz, akıl vermeden bir cigara daha verir misiniz?

Verdim.

-Dün öğleyin yediğim işkembe çorba-sayle duruyorum, otuz sekiz saat oluyor. Hepsinden beteri, Allah kahretsin, ciga-ram da yoktu. Sabah erkenden evden çık-tım. Aklıma Fikret geldi. Bir zamanlar bana da ona yardım etmiştim. İki yıldır ben görmeyeli zengin olmuş. İki yüz lira ver-se, benim bütün işim görülür. Cigarasız-lıktan başım dönüyor, açlıktan midem ka-zınıyor. Yürüye yürüye Perşembe Paza-rı'ndaki yazıhanesine gittim. Dayalı döşe-li yazıhane. Yanında üç-dört kişi çalışıyor. Nasıl olsa iki yüz lira verir. Borç değil mi?

-Fikret, sıkıntıdayım. Bana biraz yar-dım et... dedim.

-Ne demek, tabii... dedi, arkadaşlık böyle zamanda belli olur. Bilirsin, ben ar-kadaş canlısıyımdır.

BİR AKIL VEREYİM

Darda kaldığın bir zamanda beni hatırla dığın için teşekkür ederim. Nedir sıkıntın?

İki yüz lira istesem, yanında kredim düşecek. Belki daha çok verir diye,

-İşsizim, dedim, paraya ihtiyacım var...

-Hımmm... dedi, bak, sana bir akıl vereyim. Kulağını aç, beni iyi dinle. Sen ne yap, biliyor musun?

-Ne yapayım?

-Sen şimdi hemen bir arsa al. Anladın mı? Çünkü piyasa enflasyona gidiyor. Böyle zamanda parayı gayri menkule yatırmalı. Bu aklı sana baban olsa vermez. Otuz bin liraya bir arsa alsan, bir ay içinde elli bine satarsın. Al sana havadan yirmi bin lira kazanç. Nasıl?

-Güzel...

-Parayı kazandım diye yan gelme. Bu sefer elli bine başka bir arsa al, bir ay geçmez, seksen, doksan bine satarsın.

Ne diyeyim, içimden söylüyorum. Elini omuzuma koydu :

-Hadi hadi, hiç durma, boşuna vakit kaybetmeye gelmez. Her geçen zaman aleyhine işliyor. Bir günde arsalar yüzde on pahalılanıyor. Durmak senin için zarar. Ne duruyorsun, hadi !..

Başım dönüyor. Koltuğa dayanarak kalktım.

-Teşekkür ederim.

-Bişey değil kardeşim. Ne zaman başın sıkışırsa Allahaşkına bana gel. Gelmezsen darılırım.

Merdiveni inerken arkamdan sesleniyor :

-Bütün param arsaya kapat. Korkma, zarar etmezsin.

Avukat Bülent aklıma geldi. Açıktan sallana sallana Beyoğlu'na çıktım. Bir de bulamazsam... Yüz lira olsun verir ya.. Yüz lira benim işimi bu günlük görür

Hacizle kira kalsın. Elektriği açtırırım. Komşu kadının eczaneden ilâcını yaptırırım. Karnımı bir güzel doyurur, cigara alır, tıraş olur, önce Kartal'a, sonra da zengin kadına giderim.

Bülent yerindeymiş.

-Bülent kardeşim, dedim, bencok sıkıntıdayım... Acaba bana...

Sözümü ağzıma tıkadı :

-Bak, sana bir akıl vereyim.

-Ver, dedim.

Başını tavana kaldırdı, düşündü, düşündü,

-Sen İngilizce biliyorsun; değil mi ? dedi.

-Eh biraz... dedim.

-Yok yok, biliyorsun... Sen ne yap, biliyor musun?

-Ne yapayım?

-Sen şimdi hemen bir pasaport al. Atla bir uçağa, doğru Avrupa'ya git. Sana burada, bu kısır memlekette yazık oluyor kardeşim. Senin değerini anlayacak yok burada. Ne diye burada sürtünüp duruyorsun? Git Avrupa'ya, orda sana iş çoook.. Ah senin yerinde olsam, bir dakika durur muyum be. Hadi, hemen al pasaportunu bin bir uçağa... Oooh, ver elini Avrupa ... Nasıl?

-İyi...

Açıktan barsaklarım guruldamaya başladı. Dışarı çıktım. Nasıl söylüyorum, sorma...

Muharrem'e gideyim, dedim. Okul arkadaşım. Ne de olsa halden anlar. Elli lira olsun verir ya... Elli olmasın da yirmi beş olsun. Önce bir cigara alırım, karnımı doyururum. Sonra Kartal'daki fabrikaya giderim, akşam da kadına...

Şişli'ye kadar yürüdüm. Bereket ev değilmiş.

-Aman Muharrem, dedim, nasıl sıkıntıdayım, anlatamam. Bana az çok bir yardımda bulun.

-Anlıyorum, anlıyorum, dedi, hepimizin başına geldi geçti. - Biraz durdu-Bak sana bir akıl vereyim. Dinle... Havadan para kazanmak ister misin?

-İsterim.

-Bak, seri ne yap... Beyoğlu'nda, ama güzel bir yerde bir mağaza kirala.

-Aman Muharrem, ben ne diyorum, sen ne diyorsun.

-Dinle kardeşim. Akıl akıldan üstün - dür. Bir dakika beni dinle. Büyük bir dükkân olsun... Hiç sermaye istemez. Sokaklardan kedileri toplayıp, dükkâna dolduracaksın. Her sokak kedisini ayrı bir kafese koyacaksın. İşte o kadar. Her kafesin üstüne atmasyondan, bilmem ne cinsi diye bir tabela asacaksın. Anladın değil mi ? Memlekette enayi züppe çok. Cins kedi diye gelen gelene... Sokaktan topladığın kedileri, Çin kedisi, Hint kedisi, Tibet kedisi, Siyam kedisi, diye yüz liraya, iki yüz liraya, tutturabildiğine sat. Kedi bu.. Dil bilmez, konuşsun da seni yalancı çıkarsın. Nasıl akıl?

İçimden "Allah belanı versin..." diyerek dışarı çıktım. Bildiğim sövgüler az geliyor. On kuruşum bile yok ki bir simit alayım. Açlıktan, cıgarasızlıktan düşünemiyorum bile... Aklıma, birden Kenan geldi. Haydi, ordan yürüye yürüye taa Sirkeci'ye. On lira vermez mi bu Kenan ? On lira verse, bir karnımı doyursam, bir cıgara alsam, bir de Kartal'a gitsem yeter. Zengin kadına gitmekten vaz geçtim.

-Kenan, kardeşim... Çok rica ederim. Bildiğin gibi değil, durumum çok kötü ... Bana küçücük bir yardımda bulunabilir misin?

Ayağa kalktı. Ellerini pantolonunun

ceplerine sokup karıştırmaya, bozuk paraları çıngırdatmaya başladı.

-Bak, sana bir akıl vereyim, dedi, en iyisi sen ne yap, biliyor musun?

-Ne yapayım?

-Senin kalemin kuvvetlidir. Sen hemen iyi bir otele kapan. Ama sessiz, gürültüsüz bir yer olsun. En iyisi Uludağ'daki otellerden birine git.

-Ee?

-Sen otelde, iki üç av kapamp kalacaksın.

-Evet?

-İki üç ay sık dişini, bir roman yaz. Anladın mı? Senin romanını hangi gazete olsa alır. Tersilik oldu da alamadılar diyelim. Yılma. Kitapçılara götür. Sende şu kadarcık akıl yok be... Sendeki kalem olur da insan sıkıntı çeker mi? Baktın, kitapçılar basmadı. Daha iyi. Daha çok kazanırsın. Kendi hesabına bastır bırader. Hiç aklına gelmemişti değil mi? Nasıl akıl?

Az daha dursam sinirden yüreğime inecek, oraya yığılıp kalacağım. Dışarı çıktım ama, yürüyemiyorum, sürüklenıyorum. Hava da kararıdı. Kime gitsem, ne yapsam! Nuri var, Beyazıt'ta. İki buçuk lira da mı vermez? Hepsinden geçtim, bir çorba içsem, bir de cıgara alsam yeter. İki buçuk liranın hazıyle Beyazıt'a kadar gittim.

-Nuri, kardeşim... Benim durumumun kötü, ama çok kötü... Hiç param yok...

-Çok yorgunsun. Önce şöyle bir otur, kendine gel...

Hay Allah razı olsun, gördün mü insan evladını.

-Kime gittimse... Hepsi de...

-Öyledir, bilirim. Herkes bir akıl verir değil mi?

BİR AKIL VEREYİM

Kulak asma onlara. Herkesin kendi aklı kendine yeter... Dinle, bak, ben sana şimdi bir akıl vereyim.

Elimi masanın üstündeki madeni tablaya atıim ama, bende güç kalmamış, ağır tablayı kaldıramadım ki, kafasına fırlatayım.

-Bak, kardeşim, en iyisi sen ne yapbiliyor musun? Sen bir tabakhane aç. En iyisi bu...

-Yahu, param yok, diyorum sana... Anlamıyor musun?

-Anlıyorum. Bu iş için para istemez birader. Bir tabakhane açacaksın, o kadar. Beş on adam tutacaksın. Sokak köpekleri var ya, tutup tutup getirecekler. Köpeklerin derilerini yüzdürüp tabaklatacaksın. Bak, hiç kimsenin aklına gelmez. Köpek derisi ne para ediyor biliyor musun? Kadın eldivenleri hep köpek derisinden yapılır. Ne diye düşünüyorsun? Hemen bir tabakhane aç... İstanbul sokakları başıboş köpek dolu...

-Ben bir gemi alsam nasıl olur?

-Gemiyi ne yapacaksın?

-Hiç... Alayım diyorum işte. Alayım bir gemi, bakalım nasıl olacak?

-Sen gemiyi bırak. Sana verdiğim bu akıl, gemiden çok daha kazançlı. Dinle beni, hemen bir tabakhane aç...

Sokağa çıktım, karanlık... Aksaray'da Naci var. Zengin değil ama olsun. Para istemem, bir yemek olsun yedirir ya, bir cigara verir ya... Naci'ye gittim ama, bende de adım atacak derman kalmadı.

Karşı karşıya oturduk.

-Naci kardeşim, halimi görüyorsun.. Konuşacak takatim yok...

Naci,

-Vah vah, dedi, ne olmuş sana böyle?

-Yaa, hiç sorma...

-Dur, ben sana bir akıl vereyim.

8

Kuvvetim yok ki, suratına bir yumruk indireyim. Ne yapayım? Kısa kısa aralıklarla tuh tuh diye suratına tükürmeye başladım.

-Ne yapıyorsun yahu? dedi.

-Hiç... Bende böyle bir tik var...

O anlatıyor, ben yavaş yavaş tükürüyorum.

-Bak, sen ne yap... Sana bir akıl vereyim. Sen bu durumda hiç bir işe karar veremezsin. Önce bir iyice dinlen. Sinirlerin yatışsın. Ya... Meselâ ne bileyim ben, Yalova kaplıcalarına git... On beş-yirmi gün sırt üstü yat, akıın başına gelsin. Ondan sonra ne yapacağını düşün.. Tükürme öyle yahu. Bak sinirden ne hale gelmişsin... Sen benim aklımı dinle, önce bir dinlen, kendine... Tükürme be!..

Tükürmeyorum ki istediğim gibi...

Dışarı çıktım. İşte ancak bu saata kadar Köprü'ye gelebildim. Bu vapura bindim. Bir cigara daha verir misiniz?

Cigara verdim. Vapur Kadıköy'e yanaşıyordu.

-Şimdi, dedi, benim vapur biletim de yok... Param da yok... Çıkarken cezalı bilet kesecekler... Ne yapacağım?

-Bakınız, size bir akıl vereyim, dedim, vapurun lüks salonunda oturuyorum. Arkamda konuşanlardan biri öbürüne,

-Bak sana bir akıl vereyim. Sen ne yap en iyisi biliyor musun... diyor.

Döndüp baktım, şimdi başkasına akıl veren oydu... Sırtında kalın bir palto vardı

-SON-